

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČÍSLO PROJEKTU: **CZ.1.07/1.5.00/34.0836**

32 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

ŠKOLA: ***Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové***

TEMATICKÁ OBLAST: **Výtvarná výchova**

AUTOR: **Mgr. Jan Černoš**

OZNAČENÍ MATERIÁLU: **VY_32_INOVACE_VV_CERNOS_1.2**

TÉMA: **České umělecké skupiny 1**

DATUM VYTVOŘENÍ: **15.1.2013**

ANOTACE: **Prezentace seznamuje s českými uměleckými skupinami první poloviny 20.stol a nejvýznamnějšími představiteli.**

České umělecké skupiny 1. poloviny 20. stol.

1) Umělecká beseda

- 1863 – 1951
- spolek, který sdružoval umělce usilující o rozvoj českého umění a kultury
- organizování uměleckého života, pořádání kulturních akcí, plesů, výstav, přednášek a vydávání knih a časopisů
- 2 názorové proudy:
  - 1) Malíři domova (venkovský proud) – např.

Václav Rabas

Vlastimil Rada

Vojtěch Sedláček

2) Levé křídlo (městské křídlo, sociální umění) – např.

Karel Holan

Miloslav Holý

Pravoslav Kotík

Karel Kotrba

- **krajina**, sociální motivy, život prostých lidí
- další krajináři: R. Kremlička, V. Špála, J. Zrzavý

2) Osma

- 1905 – v Praze výstava norského expresionistického malíře a grafika Edvarda Muncha → ovlivnilo české umělce, začali formovat skupinu Osma
- 1907 – první výstava Osmy – prošla bez povšimnutí
- 1908 – druhá výstava (u Topiče na Národní třídě)
- 8 malířů : Češi i Němci => neprosazují národní styl

Emil Filla

Bedřich Feigl

Max Horb

Otakar Kubín

Bohumil Kubišta

Willi Nowak

Emil Artur Pittermann

Antonín Procházka

- později se přidali:

Vincenc Beneš

L. Scheithauerová - Procházková

Václav Špála

- scházeli se v kavárně Union v Praze
- boj o principy moderního umění, vyostření rozdílů mezi tradicí a avantgardou
- zahrnuje expresionismus i fauvismus
- obrazy jsou postaveny na kompozičních a barevných zákonech
- simultánní kontrast – zdánlivé zvětšení rozdílů mezi sousedními barvami: např. žlutá vedle oranžové působí jako žlutozelená, naopak vedle zelené se odchýlí do oranžova; fialová vedle modré vypadá červenější atd. => kontrastu lze docílit nejen velkými barevnými rozdíly ale i jemnějšími prostředky: barevné tóny, světlost a sytost barvy
- zájem o **barvu**:
  - barva = prostředek výrazu, obrazy „krvácejí“ barvou
  - barva jako nástroj pro poznání lidské podstaty (Šaldovy postuláty)
- novoprimitivismus = zdůrazňování primitivismu jako záměrně neintelektuálního přístupu inspirovaného mimoevropskými kulturami

3) Umělecké sdružení Sursum

- české výtvarné a literární sdružení
- 1910–1912
- název z latinského *sursum corda* = vzhůru srdce
- druhá generace českých **symbolistů**
- chtěli zachytit stav duše a vnitřní niterné stavy člověka; cílem nebylo vědomí nebo nevědomí, ale **nadvědomí**
- expresionismus, symbolismus, surrealismus
- ovlivnění křesťanským mysticismem, theosofií, okultismem a magií
- členové:

Josef Váchal

Emil Pacovský

Jan Konůpek

František Kobliha

Jan Zrzavý

4) Skupina výtvarných umělců (SVU)

- 1910 – mladí umělci vystupují ze spolku Mánes (neshody se starší generací)
- 1911 – založili novou skupinu → funguje do 1. svět. války
- expresionismus, kubismus

• členové:

– **ortodoxní** (fillovské) křídlo:

Emil Filla

Vincenc Beneš

Otto Gutfreund → uznávají jen kubismus Picassa a Braqua

– **neortodoxní** (čapkovské) křídlo:

Josef a Karel Čapek

Václav Špála

Ladislav Šíma

Vlastislav Hofman

Josef Chochol →

akceptují modifikace kubismu, neodmítají italský futurismus

– **ostatní:**

Otakar Kubín

Antonín Procházka

František Kysela

Josef Gočár

Pavel Janák

- časopis Umělecký měsíčník (řídil Josef Čapek)
- 1912 – vyvrcholení sporů, odchod neortodoxních členů